

N.Y.C. TIME
זמן הדלקת נרות - 6:53
סוף זמני ק"ש - 9:20
9:56 -
סוף זמן תפלה - 10:58
דף היומי לש"ק: **נזיר ס"א**

בס"ד, עש"ק פ' ויקרא - שנת תשפ"ג לפ"ק

פרשת ויקרא

עוד אחז"ל (סוטה יא:): בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור - נגאלו ישראל ממצרים.

בת פרעה ראתה את התיבה בתוך הסוף, ועל פי דרך הטבע הי' מן הנמנע לה להביאה אצלה. אמנם הי' לה בטחון ורצון עז להציל את התינוק שבתוך התיבה, ולכן - "ותשלה את אמתה", וזכתה לנס - שנשתרבה אמתה אמות הרבה (סוטה יב:). וממעשה זה של הצלה זכו ישראל ליציאת מצרים וקריעת ים סוף [וייש שכתבו בדרך דרוש: "וירא ישראל את היד הגדולה" (שמות יד:לא) - היינו תוצאות היד הגדולה של בת פרעה], מתן תורה ובנין המשכן.

והנה, אפשר לומר דפסוק "בעטרה שעטרה לו אמו" מרמז על מה שאחז"ל (סוטה יב:): שעשתה לו אמו חופת נעורים בתיבה. אמרה [יוכבד:]: שמא לא אזכה לחופתו.

בספר תורת חסד (עמ' 6) כתב: ונראה דהנה הי' לה בטחון בה' דודאי ינצל כיון שמרים נתנבאה: עתידה אמי שתוליד בן שיושיע את ישראל. א"כ בודאי יהא כן, רק שמא לא תזכה לחופתו, על כן עשתה חופת נעורים לחזק בטחונה בה' שודאי יהא לו חופה, רק שמא לא תזכה לחופתו. וכעין זה מובא בשם הרב מפוניבז' זצ"ל (עיין מוסף ש"ק להיחד נאמן, בשלח תשס"ח עמ' 27).

ושמא יש להוסיף שבזכות האמונה של יוכבד שיזכה משה לחופה ויהי' מושיען של ישראל, ועשתה לו חופת נעורים להדגיש אמונתה, נתקיים בו "בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו" - זה מתן תורה, "וביום שמחת לבו" - זו הקמת המשכן.

אלו הן דוגמאות של הנשים הצדקניות שבזכותן יצאו אבותינו ממצרים.

ולכן מרומזות הזכויות של יוכבד ובתיה בריש פ' ויקרא, משום שלפי חז"ל "ויקרא אל משה" אירע בשמיני למילואים שהי' בראש חודש ניסן, ותמיד [בשנה פשוטה] קוראים פ' ויקרא בחודש הגאולה - ניסן.

הן' גאלתי אתכם אחרית כראשית, וכמו שבזכות נשים צדקניות יצאנו ממצרים, כמו כן אנו מקווים שבזכות נשים צדקניות שלנו נזכה לגאולה העתידה בקרוב בימינו.

"ונפש כי תחטא ושמעיה קול אלה" (ה:א). בספר לולי תורתך איתא: הנצי"ב מוואלאזין זצ"ל הביא דברי התוספתא (שבועות פ"ג ה"ד): אין אדם מתחייב לשמוע אלא אם כן חטא, שנא' "כי תחטא ושמעיה". והיינו, שאין מראים לאדם דבר רע אלא אם כן חטא, ורומזים לו שיתן אל לבו וישוב על חטאו.

"ויקרא אל משה" (א:א). במדרש (ויק"ר פ"א ט"ז) איתא: "ויקרא אל משה" - מכאן אמרו, כל תלמיד חכם שאין בו דעת, נבילה טובה הימנו.

עה"פ "ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאותיו רוח חכמה" (שמות כח:ג), איתא במדרש לקח טוב (פסיקתא זוטרתא, שמות כח:ג): מנהגו של עולם כלי ריקם מחזיק, כלי מלא אינו מחזיק. אבל מי שאמר והיה העולם, כלי מלא מחזיק, כלי ריקם אינו מחזיק, שנאמר "ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאותיו רוח חכמה". וכן הוא אומר "יהב חכמתא לחכימין ומנדעא לידועי בינה" (דניאל ב:כא). וכעין זה מובא בפ' הרואה (ברכות נה:).

ועיין בספר החיים לרבי חיים אחיו של המהר"ל מפראג (פ"ז, עמ' קע"ה) שכותב: ונוצרי אחד שאל לי, כי מציינו בספרי הנבואה שהקב"ה הפליא לעשות כל מיני נסים ונפלאות בכל הנמצאים, ולא מציינו שעשה נס כזה שעשה מן שוטה גמור לחכם גמור. ולא עניתי את הכסיל על אולת קושייתו, והיתה זאת תשובתו על קושיית עצמו, שאין הקב"ה עושה נס רק למכירי הנס, אשר בעת צרתם ישתפכו נפשם ורוחם אל ה', וכאשר יוציא מצרת נפשם יודו לה' חסדו, ועי' כן יתפרסם גדולת שמו הגדול, כענין שנאמר "למען שיתי אותותי אלה וגו'" ולמען תספר באזני בנך וגו'" (שמות י:א). אבל שוטה זה אינו מכיר פחיתותו, ואינו מבקש מאת בוראו למלאות חסרונו, ולכן אינו ראוי לנס זה.

"ויקרא אל משה" (א:א). במדרש (ויק"ר פ"א ג'): איתא: עשרה שמות נקראו לו למשה - ירד, חבר, יקותיאל, אביגדור וכו'. אמר לו הקב"ה למשה, חייך, מכל שמות שנקרא לך איני קורא אותך אלא בשם שקראתך בתיה בת פרעה - "ותקרא שמו משה" (שמות ב:י) - "ויקרא אל משה". [ובשמות רבה (פ"א כ"ו) איתא: "ותקרא שמו משה" - מכאן אתה למד שכרן של גומלי חסדים, אע"פ שהרבה שמות היו לו למשה, לא נקבע לו שם בכל התורה אלא כמו שקראתו בתיה בת פרעה, ואף הקב"ה לא קראהו בשם אחר].

על התיבות "ויקרא אל משה", איתא בבעל הטורים: ראשי תיבות 'אמו' - [רמז להפסוק] "בעטרה שעטרה לו אמו [ביום חתונתו]" (שי"ה ג:יא), ודרשו חז"ל (תענית כו:): - זה מתן תורה, "וביום שמחת לבו" (שם) - זו הקמת המשכן.

ויש להבין, למה נרמזו דוקא כאן בריש פ' ויקרא את מה שעשו יוכבד [בעטרה שעטרה לו אמו] ובתיה בת פרעה [ותקרא את שמו משה] - "ויקרא אל משה"?

ושמא יש לומר, דהנה אחז"ל (ר"ה יא). שבניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל.

ואמר מרן [הגר"א שך] זצ"ל בשם רבינו חיים מוואלאזין זצ"ל, שזה הביאור בכתוב "עיניך לנוכח יביטו ועפעפיך יישירו נגדך" (משלי ד:כה). שהרי אין אדם רואה חובה לעצמו ואינו רואה נגעי עצמו. קרוב הוא אצל עצמו, ואיך יבין חסרונותיו. עצה אחת יש: הואיל וחסרונות הזולת רואה הוא, יבין שאין מראים לו אותם אלא משום שיש בו מעין אולתו חסרון. ואז, כאשר עיניו לנוכח יביטו - לחסרונו של הזולת, ישכיל להישייר עפעפיו נגד עצמו, ולראות שחסרון זה מקנן גם בו.

וכבר הי' מעשה, שאדם בא לפני מרן זצ"ל וסיפר על עוולה נוראה שגרם לו פלוני במתכוין. שאל: מעתה, מותר שיהי' לו קפידא על אותו אדם, הלוא כן?

וא"ל מרן: קפידא, הוא מושג שאיני משיגו... שהרי אם נגרמה לך עגמת נפש, חייב אתה לערוך חשבון הנפש, וכמ"ש בספר החינוך (מצוה רמ"א) בטעם איסור 'לא תיקום ולא תיטור'. אלא מאי, גילגלו חוב ע"י חייב? זה אינו ענין, ועד שאתה שואף לתקנו, תעמול לתקו עצמך. וכשתעייך בדבר תמצא שאף אתה נגוע באותה מדה. וכמ"ש שלמה המלך בחכמתו "גם לכל הרברים אשר ידברו אל תתן לבך, אשר לא תשמע את עבדך מקללך. כי גם פעמים רבות ידע לבך אשר גם אתה קללת אחרים" (קהלת ז:כא-כב), ומה מקום יש להקפדה?

בענין זריקת פת

הנה מצינו בדברי חז"ל (עיין הגיגה כז:): ששולחנו של אדם דומה למזבח. [ועיין לקמן מה שנביא משו"ת התעוררות תשובה איך שנוגע זה לענין זריקת פת].

בפ' שלשה שאכלו (ברכות נ:): איתא: ת"ר ד' דברים נאמרו בפת - אין מניחין בשר חי על הפת וכו' ואין זורקין את הפת וכו'. והתניא כשם שאין זורקין את הפת כך אין זורקין את האוכלין. א"ל והתניא, אע"פ שאין זורקין את הפת אבל זורקין את האוכלין. אלא, לא קשיא, הא [דאסור לזרוק אפילו אוכלין מיירין] במידי דממאיס [פירש"י: שמתמעך בזריקתו, כגון תאנים שבשלו כל צרכם, ותותים] הא [דמותר לזרוק שאר אוכלין מיירין] במידי דלא ממאיס [פירש"י: רימון ואגוז וכל דבר קשה].

שוב איתא בגמ' (שם): ת"ר ממשיכין יין בצנורות לפני חתן ולפני כלה וזורקין לפנייהם קליות ואגוזים בימות החמה אבל לא בימות הגשמים, אבל לא גלוסקאות [מיני מאפה] לא בימות החמה ולא בימות הגשמים. ופירש"י: אבל לא גלוסקאות - שהרי אף בימות החמה הן נמאסין בזריקתן.

ועיין בתוס' (ד"ה אין זורקין את האוכלים) שכתבו: ואין זורקין את הפת אפילו לא ממאיס, וכן שאר אוכלין אסור לזרוק במידי דממאיס.

וכותב הטור (או"ח סי' קע"א): אמר שמואל, עושה אדם כל צרכיו בפת (ברכות נ:): והלכתא כוותי'. והני מילי במידי דלא ממאיס, אבל במידי דממאיס ב' - לא. הלכך, אין מניחין עליו בשר חי וכו' ואין זורקין את הפת משום ביון אוכלין וכו'.

וכותב הבית יוסף: וכיון דאסור לזרוק את הפת, משמע דאפילו בזורקו על גבי מקום נקי אסור, שמפני חשיבות הפת אסור לזרוקו אע"פ שאינו נמאס כלל מפני שזולתו הוא לו שזורקהו. וכן כתבו התוספות (נ: ד"ה אין): אין זורקין את הפת אפילו לא ממאיס. וכן שאר אוכלין אסור לזרוק במידי דממאיס. ואע"ג דאמר שמואל עושה אדם צרכיו בפת והוא דלא ממאיס, יש לומר זריקה שאני דהוי ביוני טובא.

ועוד, דזריקה לא מיקרי צורך אכילה כמו סמיכת קערה, ומודה שמואל דאין זורקין את הפת וכן נראה דעת הרא"ש וכו'.

שוב כתב הב"י: אבל מדברי הרשב"א (נ: ד"ה ולענין) שכתב בשם רבינו האי, נראה שאין חילוק בין פת לשאר אוכלים, וכן נראה ג"כ מדברי ה"ר יונה, וכן נראה שהיא דעת רש"י, דאהא דת"ר ממשיכין יין וכו' וזורקין לפנייהם קליות אבל לא גלוסקאות לא בימות החמה ולא בימות הגשמים, כתב: "אבל לא גלוסקאות שהרי אף בימות החמה הן נמאסין בזריקתן". נראה מדבריו שאם לא היו נמאסים, הי' מותר לזרוקו אע"פ שגלוסקאות פת הן, עכ"ל.

ועיין בכף החיים (או"ח סי' קע"א אות ו') שכתב: ואין זורקין את הפת וכו' - אפילו אם לא ממאס בכך, משא"כ בשאר אוכלין צריך שיהי' נמאס דווקא (ב"י, ב"ח ט"ז סק"ב מג"א סק"א). ומיהו, יש מתירין גם בפת אם אינו נמאס בזריקה (ב"י בשם הרשב"א וה"ר יונה ורש"י). וכ"כ הלבוש. אבל הא"ר (אות ב') כתב דדעת השו"ע והב"ח והאחרונים דבפת אף שאינו נמאס - אסור. וכ"כ המש"ז (אות ב'), ח"א (כלל מ"ה אות ו'), קיצור שו"ע (סי' מ"ב אות ט') וכו', עכ"ל. וכותב המשנה ברורה (סק"ט): ומבואר בב"י ושאר פוסקים דפת חשיבא טפי משאר אוכלין ובדידי' אסור אפילו אם לא נמאס ע"י זריקה, כגון שזורקו ע"ג מקום נקי, דזולזול הוא לפת.

בשו"ת התעוררות תשובה (חלק א' ב' סי' קל"ב) להגר"ר שמעון סופר זצ"ל, בנו של הכתב סופר איתא: ראיתי לרב האי גאון מרן אבא (בעל הכת"ס) זצ"ל שהי' נוהג כשבירך בשבת ויו"ט על לחם משנה הי' מכוון להוציא את בני ביתו, והבני בית מכוונין לברכתו ויוצאים בברכתו. וכשחילק מהלחם משנה הי' זורק להיושבים בשלחן פרוסת המוציא ותמהתי, הא הלכה רווחת בגמ' ובפוסקים (ברכות נ:): שאין זורקין אוכלים, ובפרט בפת שהגם שבזריקתו אינו נמאס, מ"מ יש ביזוי בזריקתו, כדאיתא בשו"ע או"ח ובמג"א.

ועי"ש שכותב בא"ד וז"ל: והנה, שולחנו של אדם דומה למזבח, והוא בשו"ע (סי' קס"ז סע' ה') דמה"ט יש להביא מלח קודם שיבצע על הפת עי"ש ברמ"א, ומטעם זה ג"כ נהגו לכסות הסכין בשעת ברהמ"ז כדאיתא בשו"ע (סי' ק"פ סע' ה') עי"ש בטו"ז (סק"ג) ובמג"א (סק"ד). ובתו"ח (שם) כתב דמטעם זה בעינן שיהי' הפת שלם קודם שיברך, דכמו דבכל מעשה המזבח הוצרך להיות שלם, והיינו אבני המזבח, והקרבתן שמקריבין עליו מום פוסל בו, לכן גם הלחם שהוא עיקר הסעודה ודמיה לקרבן ג"כ צריך להיות שלם עי"ש, והנה מה שהבעלים אוכלים הוא בבחינת קדשים קלים שהבעלים אוכלים, והמוציא הוא כנגד אימורים חלק גבוה, ולכן מרשימים, ובחול חותכים קצת קודם הברכה להפריש ולהזמין חלק לגבוה, ואיתא בספרים דיש לאכול פירורים המתפקעים ונופלים בשעת חיתוך המוציא, דהמה כמו אימורים שנתפקעו מעל גבי המזבח, והרי מצות הקטרה הוא בזריקה כדאיתא ברמב"ם הל' בית הבחירה (פ"ב הל' י"ג) ובכ"מ שם, לכן פרוסת המוציא שהמה בבחינת אימורים, זורק אותם וזה כבודם של פרוסת הנ"ל. והרי כל טעם שאין זורקין הוא משום ביון, ואדרבה זהו כבודו, כמו אימורים למזבח, זכיתי ליישב דעת קדושים בעזה"י בטובו וק"ל. [ולפ"ז רק לחם שלא נחתך על השלחן אסור לזרוק].

ועיין בספר בן איש חי (שנה א' פ' בחקותי) שכתב דאין לזרוק פת מידו ליד חבירו. ובספר שערי הברכה (פ"ג הערה קכ"ז) כתוב: ועיין בשו"ע ובמ"ב (סק"ט) דפת וגלוסקאות אסור לזרוק בכל גווני משום חשיבותה של הפת. אמנם, חטים שרי לזרוק. ועיין בספר עץ השדה (פ"ח סק"כ) שביאר מדוע שרי ושאיני מלחם. ועי"ש בשע"צ (סק"כ).

ובשערי הברכה (סק"ק קצ"ט) איתא: וע"ע בלבוש (סע' א') דיש מתירים לזרוק אפילו פת שאינה נמאסת, אך כתב שבעל נפש יחוש

(סע' ה') משמע שגלוסקאות היינו לחם ולא מיני מזונות. ועיין בשו"ת שבט הקהתי (ח"ב סי' ק"א) שכתב שמה שנוהגים לזרוק לכבוד החתן שקיות ובהם מאכלים שונים וגם מאכלים ממין דגן, יש ללמד על זה זכות מכמה טעמים שאין בזה משום ביזוי אוכלים.

לעצמו להחמיר בזה. [בהערה כ"ט הביא מהגהות הגר"ח צאנזער על שו"ע שהנוהג לזרוק פרוסת המוציא יש לו על מי לסמוך]. ובשו"ע (סע' ד') ובמ"ב (ס"ק כ"ב) משמע שה"ה כל מיני מזונות שדינם שווה ללחם, ואין לזרוקם כלל. וכ"כ בשיעורי הגרי"ש אלישיב (ברכות עמ' תקע"ג) שאין להניח בתוך השקיות שזורקים על החתן מיני עוגות. אך בערוה"ש

לז"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לז"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לז"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

TORAH LODAAS

PARSHAS VAYIKRA
© COPYRIGHT 2023
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

רוחמה ליבא בת רבקה לרפו"ש

“ויקרא אל משה” (א:א)

“And He called to Moshe ...”

The Midrash on this Posuk notes that if a Talmid Chochom doesn't have *Da'as*, a *Neveila* [carcass] is better than him.

The Radal explains that *Da'as* refers to *Derech Eretz* and humility.

The *Nodah B'Yehuda* explains that a carcass emits an unpleasant smell and people know how to avoid it. However, if a Talmid Chochom who does not have proper *Midos*, it is not always as readily discernible, and people may initially be drawn to him and associate with him and be negatively affected by him ...

“אדם כי יקריב” (ב:א)

“If a man will sacrifice ...”

The Meforshim ask: later on in the Parsha, the Torah says, “וינפש כי תחטא” - “If a soul will sin”: Why is it that in reference to the lofty act of bringing a sacrifice, the Torah uses the term “אדם” which connotes man's lowly origins [אדם - אדמה], while in regard to committing a sin, the Torah refers to the person as “נפש” - a term representing his sublime soul?

Hagaon Reb Yehuda Leib Chasman, ZTL, observed that we can see from this the unique nature of man - how he is composed of a G-dly soul which is placed in a mortal body, and regardless of where he turns - whether it is to the holiest places or the most defiled ones, these two forces are with him. Therefore, before a person sins, he must remind himself that - “וינפש כי תחטא” - his holy soul is also taking part in this unsanctified act and is being defiled in the process. By the same token, when a person goes to bring an offering to Hashem, he must remember that “אדם כי יקריב” - the lowly physical portion of his existence is also coming along, and he must sanctify it so that it can be a worthy partner for the pure soul.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)
Technically, it is not imperative to call people up to the

Torah by name; it is sufficient simply to hint to them to come up. In some Sephardic communities the Gabbai tells the people in advance which Aliya they will be receiving, and they come up on their own after the Gabbai announces: “*Ya'amod Kohein*”, “*Ya'amod Leivi*”, “*Ya'amod Shlishi*”, etc.

The Minhag among Bnei Ashkenaz is to call up each of the Olim by his name and the name of his father, and one should not deviate from the Minhag. [The Reform movement sought to abolish it].

The Gabbai should be very careful with the names of the Olim, since the name by which one is called to the Torah can have important ramifications in regard to how the person's name is written in his *Kesuba* or *Get* (see *Sefer Hakri'ah Batorah V'hilchoseha* 16:2).

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) A person mentioned in this week's Parsha was named “Avigdor”. What was his more common name?
- 2) Who was the first person to bring a *Korbon* in Yerushalayim?
- 3) What was the first *Korbon*?
- 4) Through how many *Mechitzos* did other prophets view their prophecies? Moshe Rabbeinu?
- 5) How did Hashem comfort Moshe who was sad that he did not donate anything to the Mishkan?
- 6) Could a pregnant animal be sacrificed?
- 7) What *Kal V'chomer* did Moshe employ to learn that it was forbidden for him to enter the Mishkan until Hashem would call him?
- 8) Is the fact that the table in one's home is compared to the *Mizbei'ach* the reason for dipping the bread three times in salt?
- 9) If one places a fruit on the *Mizbei'ach*, what has he violated?
- 10) What is the connection between salting the *Korbonos* and the creation of the world?
- 11) Why is Sefer Vayikra called “Leviticus” in Latin?
- 12) Why is there no Mitzva to bring *Korbonos* from *Chayos* (undomesticated animals)?

ANSWERS

- 1) One of Moshe Rabbeinu's ten names was "Avigdor" (Vayikra Rabba 1:3).
- 2) The first person to bring a *Korbon* in Yerushalayim was *Adam Ha'rishon* (Shabbos 28b; Avoda Zoro 8a; Rambam, Hil. Beis Ha'bechira 2:2).
- 3) The first *Korbon* was a one-horned ox (Shabbos 28b; Avoda Zoro 8a).
- 4) Other prophets viewed their prophecies through nine *Mechitzos*, while Moshe viewed it through one (Vayikra Rabba 1:14).
- 5) Hashem told him that the purpose of building the Mishkan was so that He [Hashem] could speak to him (ibid 1:6, Peirush Maharzav).
- 6) Yes. However, the *Cheilev* of the embryo was not sacrificed (Rambam, Hil. Ma'asei Hakorbonos 1:19).
- 7) If at Har Sinai - which was only sanctified temporarily - Moshe was forbidden to approach it without permission, this would certainly apply to the Mishkan which was sanctified permanently (Targum Yonoson 1:1, based on Midrash Shmos Rabba 19:3).
- 8) No. The comparison to the *Mizbei'ach* only suggests placing salt on the table. Dipping the bread thrice into the salt is based on Kabbalistic reasons (see Kaf Hachaim 167:37, in the name of the Arizal).
- 9) The prohibition of placing *Se'or* and *Devash* on the *Mizbei'ach* (Minchas Chinuch 117).
- 10) Rabbeinu Bachya (2:13) cites a Midrash that says that when the waters were separated during Creation, the

lower waters - who wanted to be close to their Creator - were only appeased when Hashem told them that the salt contained in them would be used to salt *Korbonos* which would ascend to the heavens (also, see Torah Sheleima, Vayikra 2 #11).

- 11) The Chizkuni (1:1) writes: In Latin [Sefer Vayikra] is called *ליוויטיק"ו* (Leviticus) because it is *Toras Kohanim Bnei Leivi*. ["*icus*" = pertaining to]
- 12) Because Hashem did not wish to inconvenience His children to obtain *Korbonos* that weren't easily accessible (Vayikra Rabba 27:7).

NOW AVAILABLE

The sefer *נר מתתיהו* is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood.
Please be in touch via email.

The sefer *מצא טוב* on *שמחות* and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*